

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 28. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojškim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

SODNIKI SO NA TISKOVNI KONFERENCI OBRAZLOŽILI PISMO, KI SO GA POSLALI PREDSEDNIKU PERTINIJU

PO SODNIKOVEM PISMU DRUŽINI

Dramatičen poziv D'Ursove žene

RIM — Franca D'Urso, žena sodnika, ki so ga ugrabili reči brigadisti, je včeraj naslovila na moža preko tiska sporočilo, s katerim odgovarja na možovo pismo, ki ga je prejela baje v nedeljo zvečer. »Nimam drugega sredstva, da bi se besede pomagale moči, da premostim globoko žalost,« v teh trenutkih, ki so zate in za nas tako težki, sem ti blizu bolj kot kdajkoli prej. Najino osebno življenje, tvoj obstoj, naša najskrajnejša čustva so danes žrtev spopada, ki je mnogo večji od nas, ki nas lahko prekrije in na katerega ne moreva vplivati. Vendar želim, da veš, da ne bom opustila ničesar, kar bi te lahko rešilo, da si bom prizadevala — in kako bi tega ne naredila — da izpolnim vse, kar želiš od mene, kljub sedanjim objektivnim težavam; vse to z upanjem, da bi pramen humanosti lahko prevladal nad krutostjo, ki spreminja ljudi v simbole in ki tepta vsakršen čut usmiljenja.

Pismo, ki ga je sodnik D'Urso poslal ženi, so morda reči brigadisti narekovali. To je prvo mnenje sodnega izvedenca, ki je pregledal pismo. Teko mnenje naj bi bilo osnovano na nekaterih razlikah med tem pismom in tistim, ki ga je D'Urso naslovil na sodne oblasti ob koncu decembra. Pismo se baje začelo z dramatičnimi besedami: »Obsojen sem bil na smrt in v njem sodnik pravi ženo na posreduje, da bo tisk objavil neki dokument reči brigad.

Tudi včeraj se je nadaljevala preiskava, ki pa ni privedla do nobenega konkretnega uspeha. Ob koncu naj bi se navedeno, da je škof iz Ivree msgr. Bettazzi včeraj izjavil, da je pripravljen prevesti mesto sodnika D'Urso v ujetništvo reči brigad. Škof je dejal, da razume, da država ne more popuščati, vendar pa »zasebniki to lahko naredijo, morajo narediti.«

Vodstvo združenja sodnikov zahteva stvarnejše ukrepe proti terorizmu

Včeraj le malo izjav politikov: dan zatišja pred jutrišnjo razpravo v poslanski zbornici - Srečanje med sindikatoma časnikarjev in sodnikov - Forlani obiskal karabinjerske častnike - Radikalci v Traniju

RIM — Občutek zagrenjenosti, ker pristojne oblasti še niso sprejele vseh ukrepov v korist sodstva, predvsem v zvezi z vprašanjem varnosti sodnikov in pa politične, da je treba narediti vse, kar je mogoče — seveda v mejah zakonitosti — za rešitev življenja sodnika D'Urso: to sta osnovni točki, o katerih so govorili včeraj na tiskovni konferenci vsedržavnega združenja sodnikov, na kateri so izrekli sodno in odgovorno kritiko oblastem, ki so pristojne za reševanje najhujših vprašanj v zvezi s sodstvom. To kritiko so sodniki obrazložili v poslanici, ki so jo 30. decembra naslovili na predsednika Pertinija in s katero so ga zaprosili za posredništvo. V tem pismu sodniki navajajo dolg seznam zahtev in neizpolnjenih obljub, ki ga zaključujejo z ugotovitvijo, da »visoke državne oblasti prepuštile sodstvo samemu sebi. Glavne kritike grede seveda na račun ukrepov proti terorizmu: premalo je blindiranih avtomobilov, premalo osebnih straž, premalo tudi sredstev, ki bi se ukvarjala z raziskovanjem teroristične dejavnosti. Predvsem pa ni »organskega načrta«, ki bi omogo-

čil preprečevanje teroristične dejavnosti. Seveda, sodniki postavljajo tudi druge zahteve, od zakonskih ukrepov v zvezi z »odpuščanjem majhnih krivd« do izboljšanja plač. Vendar je v »edanjem trenutku« zahtev proti terorizmu na prvem mestu.

Na političnem področju je bil včeraj dan dokajšnjo zatišje. Če izjemamo polemiko med radikalci in liberalci, ki pa izhaja bolj iz zgodovinskih rivalitet med strankama kot iz resnične prepričanja o nujnosti sprememb stališč do terorizma, predstavniki političnih strank včeraj niso posegli v polemiko. Razprava se bo vsekakor razvila jutri, ko bo o terorizmu razpravljala poslanska zbornica.

Prav tako je vladalo dokajšnjo zatišje v tisku. Večina časopisov se sedaj omejuje na skrajne informacije o dejavnosti teroristov, katerim sicer posveča veliko pozornost, vendar pa ne objavlja njihovih zahtev. Ni pa seveda prišlo do popolnega black-outa informacije, ki so ga predlagali nekateri dnevniki. O tem vprašanju piše danes socialistično glasilo Avanti, ki ugotavlja, da bi bil popoln molk lahko odraz le pesimističnega ocenjevanja zrelosti javnega mnenja.

Pač pa je prišlo včeraj končno do sestanka med sindikalnim odborom tiskarjev in predstavnicami sindikata novinarjev. Govorili so o stanju, ki je nastalo po aretaciji novinarjev Scialoja in Bultrina ter »soglasno ugotovili, da mora biti ocena sindikata odgovorna, da se zajamci popolna razjasnitev vprašanj. V zvezi s tem je bila izražena nujnost, da sodstvo posreduje »gotove« elemente, ki bi omogočili razjasnitev vseh odprtih vprašanj; skratka gre za zahtevo, naj bi časnikarje sodili po hitrem postopku. Kasneje so se sestali predstavniki vsedržavnega sindikata časnikarjev tudi z vodstvom vsedržavnega združenja sodnikov in na sestanku poudarili nujnost »skupnih pobud, da se protivito etarističnemu izsiljevanju sodstva in

tiska«. Obe organizaciji sta sklenili, da bosta tudi v prihodnjih dneh ohranili tesne medsebojne stike.

Predsednik vlade Forlani pa je včeraj obiskal tečaj za izpopolnjevanje kapetanov karabinjerskih, kjer je v kratkem nagovoru poudaril vlogo varnostnih sil v tem trenutku in ponovil odločno zavzetost vlade proti vsakršni teroristični dejavnosti. Dejal je, da bi morda na prvi pogled izgledalo, da so karabinjerji muha enodnevca v sedanjem času polemik in naraščanja terorizma, vendar je dejal, da to ni res in da vidi v karabinjerjih odraz vrednot, ki so vkoreninjene globoko v zavesti italijanskega ljudstva. Slovesnosti so prisostvovali tudi notranji ministri: Rognoni in obrambni minister Lagorio ter najvišji predstavniki vojske.

Minister za pravosodje Sarti pa je včeraj na kratko spregovoril o

zakonskem osnutku in boju proti terorizmu, ki predvideva obsodbo na največ 12 let zapor za vsakogar, ki objavlja dokumente, ki vsebujejo škodljiva ali soglasja s kakim zločinom v zvezi s terorizmom, oziroma prevarniško dejavnostjo. Ta zakonski osnutek je senat že odobrila, v kratkem pa bo o njem razpravljala poslanska zbornica in glede na sedanje stanje, ni nobenega dvoma, da bo zakon v kratkem odobren.

Ob koncu pa še nekaj besed o dejavnosti radikalcev, ki so včeraj obiskali zapor v Traniju. Skupina petih parlamentarcev radikalne stranke se je skoraj ves dan držala v zaporu in ni izkliceno, da se je pogajala z zaporniki. Vendar o vsebini pogovorov niso hoteli radikalci povedati ničesar in so rekli le, da se bodo danes vrnili v zapor.

PO TRDITVAH IRANSKIH VOJAŠKIH KOMUNIKERJEV

NA KUZISTANSKI FRONTI SE IRAŠKA VOJSKA UMIKA

Saudova Arabija in Združeni arabski emirati pripravljajo mirovni načrt Turčija in Irak podpisala sporazum o vojaških premikih med obema državama

TEHERAN — Kot en sam glas se je sinoči ob 21. razlegel širim po Iranu klic »Allah e akbar« (bog je velik), zahtevalca za prvo zmago nad iraško »nevarniško« vojsko. Predsednik Banisadr je včeraj prvič po tednih in tednih ostrih kritik zaradi neuspehov na bojišču prejel priznanje širše duhovščine in ajatulah Homeinija. Vести s kuzistanskega bojišča so avtorične številke skoraj gotovo pretirane, a med vsem tem zmagoslavjem pa se vseeno izluščila, da je prvič po začetku iraško-iranske vojne teheranski vojski uspelo prisiliti sovražnika k umiku. Navsezadnje so več ali manj pretirane številke o sovražnikovi izgubi nepomembne, za Iran je važnejše, da so se morali iraški vojski umakniti za 4. g in v nekaterih območjih celo za 22 kilometrov.

Protiofenziva se je včeraj razširila tudi na severna in severovzhodna območja fronte. Tiskovna agencija »Pars« trdi, da so zajeli že 2.000 iraških vojakov, onesposobili na ducate tankov, oklepnih transportov in drugih vozil. V Teheranu se napoveduje, da bodo danes pripeljali v glavno mesto iraške ujetnike, da se bo prebivalstvo na lastne oči prepričalo o iraških zmagah.

V Bagdadu zanikajo iraške zmage in trdijo, da so povsod uspeli ohraniti svoje položaje in so zadržali iraški vojski hude izgube. Posredno torej v Bagdadu priznava, da se je začela iraška protiofenziva, zanikajoje le njene uspehe, kar je navsezadnje razumljivo, saj v Iraku praznujejo 60-letnico u-

stanovitve iraške vojske, dokazi o morebitnih iraških porazih bodo znani šele čez kak dan. Bolj kot vojaški komunikaciji obeh vojsk, ki se armad dokazuje rešnost položaja in obnovitev boja dejstvo, da so v zahodni Evropi skrajno zaskrbljeni. Časopisne agencije morajo tudi dneve čakati na zanesljive vesti z bojišč. V NATO krogih pa generalni odgovori na evropsko varnost niso sredno sprejemajo spopad s posnetkov, ki jih posredujejo ameriški vojniški sateliti. V Bruslju zatrjujejo, da je obseg iraške protiofenzive manjši kot to zatrjujejo iranski viri, EGS in NATO pa kljub temu skrbno sledijo razvoju dogodkov.

Medtem ko ob Sat-el-Arabu bobnijo topovi in se armadi spoprijemata na nož pripravljajo Saudova Arabija in Združeni arabski emirati mirovni načrt, ki bi omogočil vsaj med prihodnjim zasiedanjem islamske konference, da bi ob Sat-el-Arabu potihnil glas orožja. O mirnem reševanju iraško-iranskega spopada je včeraj spregovoril tudi iraški predsednik Sadam Hussein, ki je obnovil svojo ponudbo o mirnem reševanju spor.

Politični ozračje dvomi, da bi Iran pristal na kakršnokoli ponudbo. Celotno usoda ameriških talcev in izsiljevanje Carterjeve administracije je včeraj postalo nepomembno ob vseh z bojišč. Stanje na Srednjem vzhodu se torej ponovno zapleta. Napetost in zaskrbljenost v zahodnih gospodarskih krogih je včeraj povzročila še nepričakovana vest, da sta Turčija in Irak podpisali dogovor o medsebojnem »prometu«, ki dovoljuje prenoči čet, prevoze municije, vojnih enot in eksplozivov med obema državama. Vest kot taka je presenetljiva, saj je Turčija po zadnjem državem udaru eden najzvestejših članov NATO in je za svojo pobudo skoraj gotovo prejela pobudo iz Washingtona in Bruslja. Ko manjka le dva tedna do Reaganove umestitve in iraška vlada še vedno trdi, da bo osvobodila talce šele, ko bodo ZDA v celoti izpolnile štiri iraške pogoje, je iraško-turški sporazum nevarno znamenje, da se na tem območju ponovno nekaj zapleta.

PRIPRAVE INDIJE NA KONFERENC O NEVRSČENIH

NEW DELHI — Visoki predstavniki indijskega zunanjega ministrstva bodo te dni obiskali več neuvrščenih držav v okviru rednih posvetovanj o osnutku dokumenta, ki ga je Indija kot država gostiteljica pripravila za ministrsko konferenco neuvrščenih.

V uradnih krogih v New Delhiju opozarjajo na zaskrbljenost neuvrščenih držav zaradi naraščajoče na petosti v svetu, kjer se poleg že obstoječih pojavljajo nova nevarna krizna žarišča, tekmovanje velikih sil, kjer so vse bolj prisotne uporaba ali grožnja uporabe sile, kot tudi različne oblike vmesavanja v notranje zadeve drugih, posebej neuvrščenih držav. Indija je posebej zaskrbljena zaradi nadaljevanja oboroženega spopada med Iranom in Irakom, dveh neuvrščenih držav, in zaradi okrepitve vojaške prisotnosti velikih sil v Indiskem oceanu. Velika večina neuvrščenih držav pa meni, da so Afganistan in Kampučija, bližnji vzhod in nekatera druga krizna žarišča, ki ogrožajo mir in varnost v svetu.

Indijski minister za informacije

Belluscio končal obisk v Jugoslaviji

LJUBLJANA — Včeraj je zaključil dvodnevni obisk v Sloveniji podtajnik v ministrstvu za zunanje zadeve republike Italije Costantino Belluscio. Ob tej priložnosti so ga ločeno sprejeli podpredsednik izbranskega sveta skupščine SR Slovenije Jože Florjančič, predsednik Komitaja izbranskega sveta za zunanje politične vprašanja Marjan Osovnik, predsednik skupščine občine Koper Mario Abram ter predstavniki italijanske narodnostne skupnosti v Kopru. (dd)

Sahte je te dni izjavil, da je prav zaradi takšnih razmer v svetu ministrski stestanek izjemno velikega pomena. Posebej je poudaril nujnost akcije enotnosti neuvrščenih držav, medtem ko več neuvrščenih držav nenehno poudarja pomen slednjega izvajanja izvirnih načel politike neuvrščenosti, katere ustale poletnosti so bili Tito, Naser in Nehru. (dd)

BARCELONA — Na petem kongresu katalonske enotne socialistične partije (sekcije španske komunistične partije) je večina delegatov zavrnila termin »evrokomunizem« kot oznako za katalonsko partijo. Z rezultatom tega glasovanja so se okrepile razlike v španski partiji in se je povečalo nasprotovanje Carriolovi politični usmeritvi.

Po ocenah nekaterih političnih komentatorjev, naj bi se katalonska partija približala francoski in portugalski, ki so navadno zagovarjala stališča, ki so bolj naklonjena SZ. Vendar so na kongresu sprejeli tudi resolucijo, v kateri obsojajo sovjetski vojaški napad na Afganistan.

Malfatti direktor dnevnika »Il Popolo«

RIM — Franco Maria Malfatti bo danes prevzel vodstvo krščansko-demokratskega stranknega glasila »Il Popolo«. Zamenjal bo dosedanjega direktorja Luciana Radia, ki je bil oktobra lani imenovan za podtajnika pri predsedstvu vlade.

VČERAJ POPOLDNE NA RIMSKIH ULICAH

Obračunavanje med neofašisti: ustreljen mlad rimski desničar

19-letni Luca Perucci je bil član skupine »Terza posizione« - Ubili so ga pripadniki NAR s strelom v glavo



Umorjeni Luca Perucci

V EVROPSKI KOMISIJI ZA ČLOKOVE PRAVICE

Italija sprejela postopek posameznika proti državi

Posamezniku ali skupini je s tem dana možnost, da se pritoži proti lastni državi

STRASBOURG — Italijanski veleposlanik pri evropskem svetu, Marco Pisa je včeraj predal temu svetu posebno izjavo, s katero je Italija sprejela 25 evropske konvencije o človekovih pravicah. Italija je tako priznala, da lahko posameznik, nevladna organizacija ali skupina posameznikov naslovijo petico na generalnega sekretarja evropskega sveta in s tem začnejo postopek proti lastni državi.

Generalni sekretar je dolžan to petico posredovati evropski komisiji za človekove pravice. Petico lahko zavrne samo v primeru, če posameznik ali skupina nista izkoristila vseh razpoložljivih pravnih sredstev v lastni državi ali pa če že teče drug mednarodni postopek

V kratkem sporazum Fiat-Kitajska?

RIM — Vodstvo turinskega Fiata je včeraj uradno potrdilo, da bo v kratkem delegacijo tovare obiskala Kitajska, kjer bodo po vsej verjetnosti podpisali dolgoročni sporazum o sodelovanju. Pogajanja, ki so se začela že leta 1978 predvidevajo v začetni fazi nakup motorjev in kmetijskih strojev v vrednosti 50 milijard dolarjev. Skupno pa bi morala Kitajska Fiatovim blagajnam izplačati približno 600 milijonov dolarjev in, v 18 mesecih izpolniti pasivno bilanco turinske tovarne. Italijanska tovarna je tako premagala ostro konkurenco Japonske, ZRN in Francije.

Ukinili mejo med Libijo in Čadom

TRIPOLIS — Libija je včeraj ratificirala sporazum o prijateljstvu in zavezništvu s sosednjim Čadom. Po tem sporazumu sta državi sklenili ukiniti mejo in omogočiti prosti pretakanje prebivalstva. Libija in Čad nameravata tudi okrepiti sodelovanje na gospodarskem in vojaškem področju.

DANES V ŽENEVI ZAČETEK MEDNARODNE KONFERENCE O NAMIBIJI

Izhodišče za uveljavljanje osnovnih človekovih pravic na jugu Afrike

ŽENEVA — Danes se bo pod predsedstvom generalnega tajnika OZN Kurta Waldheima začela v Ženevi konferenca o Namibiji, katere se udeležujejo voditelji osvobodilnega gibanja SWAPO, predstavniki rasistične Južne Afrike (ki je ob koncu prve svetovne vojne prevzela skrbništvo nad to bivšo nemško kolonijo) in afriške države.

Namibija je zaradi svojega pomembnega strateškega položaja in bogatih rudnikov urana, diamantov in zlata ter baje celo ležišč nafte, prava »mošdnica« afriškega dogajanja, oziroma nevarno žarišče napetosti v tej ne mirni celini. Južna Afrika, ki je do leta izkoristila državo, se je morala v zadnjih letih spoprijeti z napredno usmerjenim osvobodilnim gibanjem SWAPO,

ki ga javno podpirajo Angola, Botswana, Mozambik in Zambija, ki nasprotujejo južnoafriški rasistični in osvajaški politiki.

Zenevski politični opazovalci so dokaj pesimisti: vse zainteresirane strani so namreč v svojih izjavah neposlušljive. Pretorijanski zunanji minister je dejal, »da bo Južna Afrika vsekakor nasprotovala« predaji Namibije v roke SWAPO in si raji želi nadaljnje poslabšanje odnosov z mednarodno skupnostjo. Južna Afrika nasprotuje tudi načrtu OZN, ki predvideva afriške prekinitev oboroženega spopada in svobodno volitve pod nadzorstvom mednarodnih sil. Pretorijanska vlada se namreč boji, da bi na volitvah premočno zmagovali gverilci SWAPO in izločili iz sedanje vlade marjotni stranki »demokratske aljan-

se« in »aktura«, ki uživata podporo Južne Afrike. Zunanji ministri Angole, Zambije, Botswane in Mozambika ter visoki funkcionarji Tanzanije in Zimbabveja pa so včeraj v Luandri ob sodelovanju predstavnikov Nigerije in Konga sestavili svojo »minimalno neobhodno strategijo«, ki bi morala utreti pot k neodvisnosti Namibije. Predsednik SWAPO Sam Nujoma pa je pripravljen, da je mnogo odvisno od stališča, ki ga bo zavzela Južna Afrika: »V Ženevi bomo vodili težko politično bitko proti sovražnemu neposrednemu sovražniku, prizadevali pa se bomo za to, da bo končno sprejeta resolucija varnostnega sveta OZN in uresničeni načrt o dekolonizaciji Namibije« — je ob koncu pogovorov v Luandri dejal Nujoma.

MALO UPANJA ZA »DUNAV«

REKA — Vesti, ki so včeraj prišle iz Japonske niso ohrabrujoče, kot je to tudi sicer bilo v preteklih desetih dneh. Japonska agencija za varnost plove je namreč obvestila reko »Jugolinjo«, da niso opazili nobenih znakov niti sprejeli signalov, s katerimi bi bilo mogoče ugotoviti kaj več o usodi ladje »Dunav«, ki je z 32 člani posadke izgubila na Tihem oceanu na poti iz Los Angelesa proti Kitajski.

Podrobnejša obvestila niso poslali niti ladje »Moša Pijade«, ki je včeraj jutraj priplula na področje s katerega so bili sprejeti zadnji signali z »Dunava«. Kapitan ladje »Moša Pijade« Petar Hutar je ob 3.10 jutraj obvestil »Jugolinjo«, da so to področje preiskala tudi letala in ladje japonske agencije za varnost plovlje takšne trditve demantirale: »Dunav« je bil v bližini istega področja, vendar je to bilo nekaj ur pred zadnjim pogovorom, ki ga je imel kapitan »Dunava« z »Jugolinjo«.

Vse kaže, da bo morje za vedno skrilo prave vzroke verjetne nesreče ladje »Dunav«. (rm)

balne radijske postaje na Reki, ki je v stalni zvezi z jugoslovanskimi ladjanji, ki plujejo na tem področju. Številne ladje so tako vzpostavile pravi radijski most na Tihem oceanu. Žal pa je iskanje bilo brezuspešno in člani družine mornarjev in njihovi delovni tovariši »Jugolinjo« ne verjamejo več v čudeže.

Pomorski strokovnjaki pa vseeno poizkušajo najti odgovor na vprašanje zakaj z ladje ni bilo nobenega glasu, saj bi se v primeru nevarnosti morale aktivirati naprave za avtomatsko oddajanje signalov SOS, ki pa jih s te ladje ni bilo. Čeprav so v londonskem Lloydju pred dnevi trdili, da so z »Dunava« poslali takšne signale, pa je japonska agencija za varnost plovlje takšne trditve demantirale: »Dunav« so poslali z liberijske ladje »Golden pine«, ki je potonila na približno istem področju, vendar je to bilo nekaj ur pred zadnjim pogovorom, ki ga je imel kapitan »Dunava« z »Jugolinjo«.

Vse kaže, da bo morje za vedno skrilo prave vzroke verjetne nesreče ladje »Dunav«. (rm)

Nove protislovne vesti o stanju v Afganistanu

NEW DELHI — »Zlomili smo hrbtenice reakcionarnim silam širom naše države; afganistanska vojska in policija zagotavlja red in mir,« je izjavila ministrica za izobraževanje Karmalova režima Anahita Ratebazi, ki se je udeležila konference indijskih ženskih organizacij. Afganistanska ministrica je obenem tudi poudarila, da so sovjetske enote ne patrolirajo več po Kabul in v njegih nalogah izključno o obrambi ozemeljske celovitosti in neodvisnosti Afganistana pred zunanjimi napadom. Ministrica Anahita je nato dejala, da bo »omejeni sovjetski vojaški kontingent« (tako

namreč v Moskvi in Kabul) nazivajo sovjetske vojaške enote v Afganistanu, ki naj bi jih sestavljalo približno 80.000 vojakov) takoj zapustil Afganistan, ko bodo zagotovljeni omejeni pojoli.

Ministrica je nato še enkrat potrdila, da se je položaj v Afganistanu tako umiril, da je vlada že sestavila posebno komisijo, ki jo vodi Kabral za pripravo parlamentarnih volitev.

Indijska sredstva množičnega obveščanja pa objavljajo tudi vesti o okrepitvenem delovanju afganistanskih gverilcev, ki so še posebej aktivni ob pakistanski meji.

POJUTRIŠNEM KRSTNA PREDSTAVA V KULTURNEM DOMU

AJ, KAJ RIBIČ JE UJEL



V petek zjutraj bo v Kulturnem domu krstna predstava otroške igre «Aj, kaj ribič je ujel», ki jo je napisala tržaška pisateljica Zora Tavcar, režiral pa Sergej Verč. Na sliki prizor iz igre

Gledališča

VERDI
Nocoj ob 20. uri bo v gledališču Verdi (red F/A) peta uprizoritev poljskih narodnih plesov in pesmi. Nastopa ansambel «Mazowsze», ki ga vodi Mira Ziminska Sygietyńska. Serija predstav se bo končala v nedeljo, kot predvideva program: jutri, v četrtek, ob 20. uri se sta (red B), v petek ob 20. uri sedma (red H), v soboto ob 17. uri osma (red S), v nedeljo ob 16. uri zadnja (red G).

Prodaja vstopnic pri glavni blagajni gledališča. Na razpolago je še omejeno število vstopnic.

ROSSETTI
Danes ob 18. uri (red 1. sredi) bo na sporedu Gogoljev «Revizor» v uprizoritvi ljudskega gledališča iz Rima. V abonmaju odrezek 4.

Kino

Ariston 17.00 «California sweets». Vstop dovoljen samo članom kluba AIA.
Eden 16.00 «Shining». Prepovedan mladini pod 14. letom.
Ritz 16.00 «Flash Gordon».
Excelsior 16.00 «Il vizietto II.» U. Tognazzi.

Grattacielo 16.00-22.00 «Biancaneve e i sette nani». Risani film.
Penice 16.30 «Fantozzi contro tutti». Paolo Villaggio. Barvni film.
Aurora 16.30 «Malabimba». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Cristallo 17.00 «Brubaker». Robert Redford. Barvni film za vsako-gar.

Vittorio Veneto 16.00 «Specchio per le allodole». R. Burton in R. Mitche. Barvni film za vsakogar.

Capitol 15.30 «L'aereo più pazzo del mondo».

Moderno 16.00 «Visita a domicilio». W. Matthau in G. Jackson. Barvni film za vsakogar.

Lumiere 16.00 «Porno story of Justice». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Volta Zaprto.

Včeraj-danes

Danes, SREDA, 7. januarja ZDRAVKO

Sonce vzhaja ob 7.45 in zahaja ob 16.38. — Dolžina dneva 8.53. — Luč na vzhodu ob 8.26 in zahodu ob 18.01.
Jutri, ČETREK, 8. januarja MAKŠ

Vreme včeraj: najvišja temperatura 6.1 stopinje, najnižja 1.2, ob 18. uri 4, zračni tlak 1008.8 mb rahlo pada, brezvetrje, nebo jasno, mraz je mirno, temperatura morja 3.4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Alessia Osana, Moreno Beletic, Giuliano Zivoli, Igor Marchesini, Simone Orfano in Bartara Nide.

UMRLI SO: 80-letna Maria Marz por. Milio, 74-letni Valerio Cusani, 73-letna Maria Saule vd. Vardabasso, 64-letni Querino Rosa, 77-letni Roberto Visintini, 58-letna Anna Perossa por. Benci, 85-letna Adriana Magrin, 71-letna Luigia Fon vd. Kramar, 77-letna Bortola Benedetti por. Petronio, 78-letni Giuseppe Gladrievich, 59-letni Duilio Miceu, 88-letni Guido Radman, 52-letni Giuseppe Castelli, 65-letna «ar» Marel li por. Mengozzi, 69-letni Sergio Carbone, 78-letna Ofelia Frausin por. Ubaldini, 80-letni Amedeo Menetto, 87-letni Bruno Stefanlongo, 77-letni Giordano Godina, 57-letna Antonia Munda, 38-letni Marino Oco-vich, 80-letna Carmela Dorozzo vd. Cuci, 66-letna Pierina Palin por. Bonifacio, 92-letni Romano Maraspin, 68-letni Silvano Sciami, 74-letna Laura Buglivazzi por. Griselli, 79-letni Paride Botteri.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)
Ul. Mazzini 43; Ul. Tor S. Piero 2; Ul. Felluga 46; Ul. Mascagni 2. (od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Ul. Giulia 1; Ul. S. Giusto 1.
NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Ul. Giulia 1; Ul. S. Giusto 1.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20.00 do 4. ure tel. 73.267, predpriznana od 14. do 21. ure in pramična od 8. do 20. ure, tel. 69.441.

LEKARNE V OKOLICI

Boljune: tel. 228.124; Bazovica: tel. 226.165; Opčinje: tel. 211.001. Prosek: tel. 225.141; Božje polje Zgonik: tel. 225.596; Nabrežina: tel. 200.121; Sesljan: tel. 209.197; Zavlje: tel. 213.137; Milje: tel. 271.124.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

Dom Alberta Sirka v Krizu

DACIA MARAINI

ZENSKI

NA PODEŽELJU

(enodejanka)

V soboto, 10. januarja, ob 20.30

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

ZORA TAVCAR

AJ, KAJ RIBIČ JE UJEL

MLADINSKA IGRA

KRSTNA PREDSTAVA

režija SERGEJ VERČ

PREMIERA:

v petek, 9. januarja, ob 10.00

GLASBENA MATEJA TRST

Sezona 1980-81

4. abonmajske koncert

Jutri, 8. januarja 1981, ob 20.30 v Kulturnem domu in Trstu

SIMFONISNI ORKESTER

SLOVENSKE FILHARMONIJE

Dirigent:

Antal Jancovics

Solistiki:

Veronika Kincses, sopran

Dubravka Tomšić - Srebotnja-kova, klavir

Prodaja vstopnic v pisarni GM od 9. do 12. ure in eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Razna obvestila

Foto krožek «TRST 80» vabi vse prijatelje fotografije na sestanek, ki bo v Gregorčičevi dvorani jutri, 8. t.m., ob 20. uri.

Sindikatske slovenske šole vabi vse šolnike, ki bi jih veselilo delo v deželni pedagogični inštituti (IRR SAE), da se udeležijo sestanka, ki bo 9. t.m., ob 18. uri na sedežu sindikata v Ul. F. Filzi 8. Na sestanku bodo dobili natančne podatke o natečaju.

Izleti

Združene Unio sporoča članom in prijateljem, da je odposlalo programe izletov in sicer za Sicilijo, ki bo od 22. februarja do 1. marca t.l., za Beograd, ki bo od 17. do 22. aprila, S tem sporočilom želimo in priporočamo zainteresirancem, da se osebno ogledajo najkasneje do 15. januarja na našem sedežu vsak dan razen ob sobotah od 17. do 19. ure v Ul. Valdirivo 30, tel. 64459.

Sekcija KPI Josip Verginella v Krizu organizira od 27. junija do 5. julija 9-dnevno potovanje v Baku, Tbilisi in Moskvo. Za vpis in informacije se lahko zgledate na nedeljo od 11. do 12. ure na sedežu sekcije v ljudskem domu.

NAROČNINA ZA PRIMORSKI DNEVNIK ZA LETO 1981

Celoletna	49.000 lir
Pololetna	35.000 lir
Mesečna	7.000 lir

Celoletna naročnina za PRIMORSKI DNEVNIK 49.000 lir velja za tiste, ki jo poravnajo do 30. aprila. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 84.000 lir. Vsem naročnikom bomo še naprej nudili brezplačno MALE OGLEDALICE IN ČISTITKE.

NAROČNINE SPREJEMAJO:

Uprava: Trst, Ul. Montecchi 6 — Tel. 794672
Uprava: Gorica, Drev. XXIV maja 1 — Tel. 83382
Raznašalci Primorskega dnevnika
Pošta: Tekoči račun ZTT 11/5374
Tržaška kreditna banka: Tek. račun št. 192

VELIKA ZMAGA STARŠEV IN VSE SLOVENSKE JAVNOSTI

Torek, 6. januarja 1981: odprtje slovenske šole Pomemben datum za Slovence v Ronkah in v Laškem

Sedem otrok iz tržaškega okoliša od včeraj obiskuje prvi razred slovenske osnovne šole v Romjanu (Ronke) - Vsa hvala ronški občinski upravi in vsem, ki so akcijo podprli

«Ronke, 6. januarja 1981. Narek V naši učilnici je toplo. Ta napis smo včeraj videli na tabli učilnice v osnovnošolskem posloju v Romjanu, v Ronkah, kjer je včeraj pričela z delovanjem slovenska osnovna šola. To je prvi razred šole s slovenskim učnim jezikom, ki so jo starši iz Ronk ob podpori vsega slovenskega prebivalstva in ronške občine, zahtevali že v začetku lanskega leta, ko so vložili tozadevno prošnjo. Morda bi bilo odveč ponavljati vso zgodovino te šole, oziroma zgodovino prizadevanj za odprtje te šole, še posebej v zadnjih mesecih.

Slovenska šola je v Ronkah z uspehom delovala od osvoboditve do srede petdesetih let, ko jo je šolska oblast ukinila zaradi pomankanja učencev. Otroci nekaterih slovenskih družin iz Ronk, Tržica in še drugih krajev, so zatem več let obiskovali slovensko osnovno šolo v Dobrodo. Več let so starši sami skrbeli za prevoz v to kraško vas. V zadnjih letih pa so za to skrbele izmenično občinske uprave v Tržici, Ronkah in Staranču. Tudi v tem šolskem letu je v šoli v Dobrodo precej otrok iz teh krajev v Laškem. Tudi sedem otrok prvega razreda, ki so od včeraj v Ronkah, je obiskovalo v začetku tega šolskega leta dobrodoško šolo.

Predlaskim je občinski upravi v Ronkah uspelo dobiti prostor, da je odprla slovenski otroški vrtec, v katerega so hodili in seveda se hodijo otroci iz raznih krajev, ne samo iz Ronk. Ker je bilo jasno, da bo dovolj otrok iz tega vrtca za slovensko šolo, so v začetku lanskega leta starši od občinske uprave zahtevali, da se zavzame za odprtje prvega razreda slovenske šole.

Ronška občina je tem zahtevam ugodila in pravočasno vložila prošnjo na šolsko oblast ter zgotovila učilnico v posloju italijanske osnovne šole v Romjanu.

Postopek pa je bil dolg, predel in ob začetku šolskega leta ni bilo še iz Ronk odgovora. Zaradi tega so se takrat angažirale vse slovenske organizacije, politične stranke, v katerih se udeležujejo Slovenci, občinske uprave tržaškega okoliša in pokrajinska uprava, sindikati. Decembra pa je prišlo iz Rima dovoljenje, da se šola odpre. Šolsko skrbništvo je od ronške občine zahtevalo, da ugotovi potrebo in na božičnih in novoletnih počitnicah, včeraj, so šolo končno odprli. Otroci ne bo treba več v bolj oddaljeni Dobrodo, počuje jih mladi učitelj Marko Jarc. V razredu je vseh sedem otrok, ki so jih v to šolo starši vpisali še pred začetkom šolskega leta. Pet jih je iz Ronk, eden iz Tržice, eden iz Staranča. Poslušali smo jih, kako lepo berejo slovensko.

Novi šola želimo, da bi se uspešno razvijala, da bi prvega razreda sledili še drugi in seveda želimo, tudi da bi se lepo razvijali tudi slovenski otroški vrtec v tem kraju. Vrtec in šola v Ronkah, bosta najbrž navdahnili še kako slovensko družino v Laškem, da pošlje svoje otroke v slovenski vrtec in šolo.

Slovenska javnost v zamejstvu pa je morda zadovoljna s tem uspehom, za katerega gre zahvala staršem otrok, vsem organizacijam javnim ustanovam, ki so kakorkoli prispevale, da se je šola odprla. Se posebej pa se moramo zahvaliti ronški občinski upravi in Dobrodo, ki jim je to vprašanje za res ležalo pri srcu.

Kulturno središče je v začetku lanskega leta dobilo svoje prostore v Ronkah. «1847» goriški urejanjem knjižnice, tam imajo tudi svoje urade. Prišli pa so tudi s pripravami za ureditev muzeja dela, t.j. muzeja, v katerem bo prikazano kmečko, obrtno in delavsko delo na tržaškem področju. Po-budo za to so dobili na nekaterih občinskih ali šolskih razstavah, ki so jih v prejšnjih letih priredili v nekaterih krajih na Trziškem.

Kulturno središče, ki tesno sodeluje z občinskimi upravami, pa skrbi za drugačno kulturno dejavnost v raznih krajih. Izdaja dvakrat letno revijo «Il territorio» (prav v



Sedmerica učencev z učiteljem Markom Jarcem prvi dan delovanja slovenske osnovne šole v Ronkah

SKUPŠČINA JE BILA V PONEDELJEK

Veliko opravljenega dela in še več pobud v ronškem večnamenskem kulturnem središču

Lani so dobili svoj sedež in imajo sedaj možnost za razvoj bogate dejavnosti V nedeljo v Foljanu odprtje fotografske razstave «Kamen na kamnu»

Javno večnamensko kulturno središče v Ronkah je v prejšnjem letu opravilo zelo veliko kvalitativnega in pozitivnega dela. To so ugotovili zastopniki občin na skupščini središča, ki je bila v ponedeljek zvečer v Ronkah. Na skupščini, ki je bila prva po lanskim junjskih volitvah, so prišli številni novi zastopniki občin in tudi zaradi tega so vprašanja kar deževala na predsednika Sergia Bozija in na druge odbornike.

Kulturno središče je v začetku lanskega leta dobilo svoje prostore v Ronkah. «1847» goriški urejanjem knjižnice, tam imajo tudi svoje urade. Prišli pa so tudi s pripravami za ureditev muzeja dela, t.j. muzeja, v katerem bo prikazano kmečko, obrtno in delavsko delo na tržaškem področju. Po-budo za to so dobili na nekaterih občinskih ali šolskih razstavah, ki so jih v prejšnjih letih priredili v nekaterih krajih na Trziškem.

Kulturno središče, ki tesno sodeluje z občinskimi upravami, pa skrbi za drugačno kulturno dejavnost v raznih krajih. Izdaja dvakrat letno revijo «Il territorio» (prav v

V poročilu odbora je tudi ori-

te dneve je izšla 5. številka te revije, vzdržuje stike z občinskimi knjižnicami, bilo je pobudnik nekaterih drugih kulturnih akcij, še zlasti v lanskem poletju, ko je bila v več krajih v tržaškem okolišu vrsta prireditve na prostem. Priredili so tudi ciklus filmskih predstav. V Šempetru ob Soči sodelujejo s tamkajšnjo občino pri tečaju keramike. Že lani so zastavili delo za to leto. Čez nekaj dni, v nedeljo 11. januarja bodo odprli prenovljene prostore občinske knjižnice v Foljanu, kjer bo tudi stalna fotografska galerija. Serijo razstav bodo pričeli s «Kamnom na kamnu», fotografsko razstavo o Krasu, ki sta jo pripravila slovenska fotografina Jožko Pričinč in Viljem Zavavlad. V februarju bo v Tržici razstava znanega karikatrista Tullia Altiču, razstava o spremembah okolja v predindustrijskem obdobju na področju Tržice. Na sporedu imajo še druge pobude. Omenimo še, da so v Dobrodo odprli prav v tem zimskem času knjižnico slovenskih knjig za otroke.

V poročilu odbora je tudi ori-

ZA ODGOVORNEJŠI ODNOS DO OKOLJA

Kljub čistilni napravi se v Sočo iztekajo odplake

Gre za kanalizacijsko omrežje goriske občine, ki ni povezano s čistilno napravo - Zadevo naj bi uredili v prihodnjih mesecih

Vprašanje varstva voda in okolja smo pri nas doslej reševali bolj z besedami kakor s stvarnimi ukrepi. Tako nas že pesti vasko večina okuženost ne samo površinskih vodnih tokov, ampak tudi podtalnice, ki kodir črpano vodo za vodovodno omrežje. Tako rečemo voda, ki pride k nam iz pip na območju sovodenjske, dobrodoške in deloma zagorjske občine je dolgo ni najbolj primerna za pitje zaradi prisotnosti klic, najbrž pa ima v sebi tudi kar precejšnjo količino najrazličnejših kemikalij spojin.

Doslej je nekako veljalo prepričanje, da so vodni tokovi na Goriškem, v vidu imamo predvsem Sočo in Vipavo, močno okuženi že v zgornjem toku, to je na jugoslovanski strani in da smo na Goriškem pravzaprav žrtve takega nespretnega ravnanja. Težave glede kakovosti pitne vode pa so povzročile nekak-

šno verzično reakcijo, s ciljem, da s prične odgovorne ravnati z bogastvom, ki ga predstavljajo vodni viri.

Tako so v Sovodnjah pred kratkim pravzaprav na novo odkrili, da se v Sočo, na njihovem ozemlju, že ves čas, odkar je pričela delovati čistilna naprava goriske občine, čisto izliva tudi gospodinjstva in industrijske odplake, z vsemi mogočimi primesmi. In to samo nekaj sto metrov više od prečiščevalne postaje.

Spričo takega neodgovornega ravnanja je sovodenjska občinska uprava sklenila odločno ukrepati. O zadevi je obvestila goriško županstvo in pokrajinskega zdravnikarstva goriško podružnično sklada za varstvo narave.

Včeraj popoldne so si čudno ogledali predstavniki tehničnih služb omenjenih ustanov: pokrajinski zdravnik dr. Gregorij, predsednik standredskega rajonskega sveta ter predstavnik sovodenjske občine.

Predstavniki tehnične urada goriske občine so povedali, da bi se moralo vprašanje rešiti v roku nekaj mesecev, ko bodo z dokončno ureditvijo prečalnice postaje odplake, ki se zdaj prosto stekajo v Sočo, preusmerili v prečiščevalno postajo. Pravzaprav naj bi bila vsega kriva le malenkostna napaka v načrtu kanalizacijskega omrežja.

Predstavniki omenjenih treh krajevnih ustanov ter pokrajinski zdravnik so si nato v spremstvu Valterja Rešiča ogledali še nedovoljeno odlagalnišče odpadkov na soškem bregu pri Standeržu, ki se ga brez kakršnih koli pomislekov, poleg nekaterih posameznikov, poslužujejo tudi uradi neke goriske javne ustanove. Vsaj tako je mogoče soditi na podlagi številnih starih dokumentov v kupu smeti.

Skratni čas je, da goriška občinska uprava primerno ukrepa. Danes bo o vprašanju varstva in pravičnega odnosa do okolja razpravljal rajonski svet v Standeržu.

DOHODKOVNI ODNOSI V LETU 1978

IZ TERCIARNE DEJAVNOSTI 38,3 Odstotka PRIHODKA

V industriji ustvarili 38,5 odstotka, delež administracije znaša 19,7 odstotka, kmetijstva pa samo 3,5 odstotka vrednosti celokupne proizvodnje

Zadnja številka glasila goriške trgovske zbornice, Economia isonina, prinaša zanimiv članek o dohodkovnih odnosih ter vrednosti proizvodnje v goriški pokrajini v letu 1978. Gre za izvelek širše analize, ki jo je pred kratkim napravilo združenje italijanskih trgovskih zbornic za posamezne pokrajine, dežele in državno ozemlje v celoti, ob upoštevanju nekaterih novih podatkov, predvsem glede proizvodnje in ustvarjanja dohodka in tako imenovanih prikritih industrijskih dejavnosti ki menda edina (tako je mnenje nekaterih znanih gospodarstvenikov) rešuje celotno državno gospodarstvo. Z istimi kriteriji so analizirali tudi gospodarska gibanja in dohodkovne odnose za leti 1970 in 1977, sicer bi bila kakršnakoli primerjava nemogoča.

Iz analize izhaja, da smo na Goriškem v letu 1970 povprečno ustvarili 1.263.000 lir dohodka (ali dodatne vrednosti), v deželnem merilu 1.150.100, v državnem pa 1.058.300 lir. Torej za kakih 10 odstotkov več, kakor v deželni meri za skoraj 20 odstotkov več kakor v državnem povprečju.

Leta 1977 s. je razmerje temeljito spremenilo, saj je bilo pokrajinsko povprečje že nižje od deželnega (3.359.200 lir: 3.420.000 lir) ter samo še za kakih deset odstotkov višje od državnega povprečja.

V letu 1977 s. je razmerje temeljito spremenilo, saj je bilo pokrajinsko povprečje že nižje od deželnega (3.359.200 lir: 3.420.000 lir) ter samo še za kakih deset odstotkov višje od državnega povprečja.

SD Juventina izreka iskreno so-

žalje Lucijanu in Mavriciju Cernicu ob izgubi dragega deda Karla.

ZVEZA SLOVENSKE KULTURNIH DRUŠTEV

vabi vse ljubitelje slovenske knjige in kulture na

OTVORITEV

SLOVENSKE LJUDSKE KNJIZNICE

»DAMIR FEIGEL»

ki bo v petek, 9. januarja, ob 18. uri v novih prostorih v

Gorici, Ulica della Croce 3.

Imenovani sodniki goriskega okrožnega sodišča

Pri prizivnem sodišču v Trstu so te dni objavili seznam sodnikov za tekoče sodno leto. Tako so objavili sesavo prizivnega sodišča v Trstu, porotnega sodišča v Trstu, sodišča za mladoletne v Trstu ter sestavo okrožnih sodišč v Trstu, Gorici, Pordenonu, Tolmeču in Vidnu.

Goriškemu sodišču bo letos predsedoval Pier Luigi Delfino, sodniki pa so Dario Succi, Augusto Marinelli, Matteo Trotta in Clara Castro. Glede sporov s področja delovnih odnosov bo odločalo sodišče v sestavi Pier Luigi Delfino, predsednik, Dario Succi, Augusto Marinelli in Clara Castro.

Spore s kmetijskega področja bodo reševali Pier Luigi Delfino, predsednik, Dario Succi in Clara Castro. Kot izvedenca sta bila imenovana Claudio Jacob in Dante Peli, nadomestna izvedenca pa Giuseppe Toso in Tullio Devetaz.

Nalogo preiskovalnega sodnika bo opravljal Matteo Trotta.

Goriški gasilci so imeli v ponedeljek ponoči in včeraj popoldne o-bilico dela z gašenjem požara, ki je zajel skladiščno slame v predmestju Gradišča, last Franca in Bruna Marussiga. Kljub hitremu posegu gasilcev je zgorelo 30 velikih okroglih bal slame v vrednosti okrog 2 milijona lir.

Razna obvestila

Prosvetno društvo Jezero vabi danes ob 20. uri na predavanje dr. Janeza Honna — S poti po Makedoniji. Predavatelj bo pokazal vrsto izbranih barvnih diapozitivov. Prireditve bo v društvenih dvoranah.

Zenski odbor prosvetnega društva Brški grič vabi jutri ob 20. uri na vzgojno predavanje o učnih navadah. Predavala bo dipl. psih. Barbara Saver. Prireditve bo v društvenih prostorih na Bukovici.

Kmečka zveza obvešča člane in prijatelje, da bodo uradi v Ul. Malta do 12. januarja zaprti zaradi dopusta. Zveza prosi za razumevanje. ZSDI obvešča, da se bo danes ob 15. uri ponovno pričel plavalni tečaj v bazenu vodnega Argonavi v Novi Gorici. Podrobnejše informacije dobite v pisarni ZSDI v Gorici, Ul. Malta 2, tel. 84.644.

Kino

Gorica

VERDI 17.30-22.00 «Il pap'occhio». Renzo Arbore in Roberto Benigni. Barvni film.

CORSO 17.15-22.00 «Biancaneve e i sette nani». Barvna Walt Disnejeva risanka.

VITTORIA 17.00-22.00 «Le pormporelazioni». Prepovedan mladini pod 18. letom.

TRIZI PRINCEPI 16.30-22.00 «Il fiume del grande caimano».

EXCELSIOR 17.30-22.00 «Kong - u-ragano sulla metropoli».

Nova Gorica in okolici

SOCA 18.00-20.00 «Mini kovinar». Italijanski film.

SVOBODA 18.00-20.00 «Bojevniki podzemlja». Ameriški film.

DESKLE 19.30 «Hrabro bežimo». Francoski film.

AUTOMOBIL IN ČLOVEK

Pišeta: I. FISCHER
V. TAVČAR

SPOSOJEN TEST - SPOSOJEN TEST - SPOSOJEN TEST - SPOSOJEN TEST - SPOSOJEN TEST NOVOST IZ KRAGUJEVCA - JUGO 45, MAJHEN DRUŽINSKI AVTO

Lani spomlad so na beograjskem avtomobilskem salonu predstavlili jugo 45, avto, ki so ga izdelali v kragujevski Zavisti. Trenutno se z novim jugoslovanskim avtom že vozijo prvi kupci. Ker se nam zdi zadnji izdelek Zaviste zanimiv, povzemamo iz revije Avto test, ki ga je napisal Martin Cesenj.

Zastavin novinec je kombibilizma s troje vrati, s poprek namješčenim motorjem v nosu in s prednjim pogonom. To je razmeroma moderno vozilo nižjega razreda, ki mu ni mogoče odrediti dveh resnic: da je namenjeno času, v katerem živimo, in da bo razveselilo marsikatero domačega kupca. Kajti čeprav jugo ni razkošnih zunanjih mer, je še vedno namenjen družinskim prevozom. Zapolni je vrzel med stariškim čifčikom in dovolj sodobno zastavo 101, s ceno vred pa bo zmožek tekmovali tudi z drugimi domačimi in tujimi ponudbami.

In čeprav je napoved, ki jo je bilo slišati — da bo jugo vzdržal celo tla do leta 2000 — milo rečeno utopična, ni dvoma, da bo ta avtomobil našel ljubitelje tudi na tujem.

To pa pomeni, da Zastavini izvozniki niso iz trte zvili.

ZATAJENO SORODSTVO

Za novo zastavo smo prvič zgozornje izvedeli pred letom dni, iz revije «Qualitativno» Italiani, ki kolegi so pod sliko zapisali, da gre za posebno različico fiata 127, pripravljeno posebej za proizvodnjo v Jugoslaviji.

Tvegam zameri, če tudi sam rečem, da me jugo 45 spominja na

Tehnični podatki

MOTOR: štirivaljni - štirikratni - vrstni - namješčen poprek prednjo premo, vrtna in 65-68 mm - gibna prostornina 903 kubične - kompresija 9:1 - največja moč 33,1 KW (45 KM) pri 6100/min. - največji navor 61,8 Nm (6,3 kpm) pri 3400/mn. - ročica gred v 3 ležanjih - glava iz lahke litine - stranska odmična gred (veriga) - visoki ventili - enojni padalotni uplajnič weber - mehanska črpalka za gorivo - mazanje pod pritiskom, oljni filter v glavnem toku - vodno hlajenje s termoatomom, črpalka in ventilatorjem - akumulator 12 V, 34 Ah, alternator 460 W.

PRENOS MOČI: motor sprejda pogonja prednji kolezi - štirikolesni sinhronizirani menjalnik - enokolutna suha sklopka - prenosna ročica na tleh - jeklena presana kolesa 4J.13 - gume 135 SR 13 (figar).

VOZ IN OSEBE: kombi - li-muzina za 4/5 oseb - troje vrat - samonosna karoserija - vsa stiri kolesa na posameznih osehah - spredaj enojna prečna vodila, vzmetni prečni stabilizator - zadaj trikotna prečna vodila, prečna listnata vzmet, teleskopski blažilniki - dvokrojni zavorni sistem - spredaj kolutne, zadaj bobnaste zavore - omejevalnik moči - zadaj mehanska ročna zavora na zadnji kolezi, ročica med sedežema - velan z zobato letvijo, 3,4 zavrtljaj od ene do druge skrajne točke.

MERE IN TEŽA: dolžina 3,490 m - širina 1,542 m - višina 1,390 m - medosna razdalja 2,150 m - kolotek spredaj 1,308 m, zadaj 1,295 m - rajdni krog 10 m - teža praznega vozila 725 kg, dovoljena obtežba 460 kg - priključni 170/450 (730) litrov (tovarna) - posoda za gorivo 30 litrov - dovoljena teža prikolice z zavoro 800 kg, brez zavoro 400 kg - dovoljena obtežba strehe 50 kg.

ZMOGLJIVOSTI: (tovarna) največja hitrost 135 km na uro - pospešek od 0 do 100 km na uro: 21,6 s - norma porabe goriva po ECE: 5,36/8, 1/4 litra bencina super na 100 km.

fiat 127 (če preletim tehnične podatke) in na Fiatovo pando (če ga na hitro pogledam z boka). Toda možno od Zastave pravijo: zakaj ga ne primerjate s VW polom ali s Fordovo fiesto? Zakaj ravno s fiatom? Saj nima jugo s turinskimi izdelki skoraj nič skupnega.

Tako pravijo kragujevčani in pri tem prav nič ne kažejo, da bi ne mislili resnico. Torej je jugo uradno «made in YU». Polnoma domače vozilo, s prototipom, ki so ga uporabljali za reklamni film, so obredili več kot pol Evrope in tako namignili na svoje ambiciozne načrte. Žal pa so tudi v tem filmu priznali, ki samodejno silijo misli k fiatovskim sorodstvenim vezem. Seveda, kdor noče, pač ne ve, pri čem je. Verjetno pa bi bilo varneje, pripravljeno in ugodneje za končno ceno, če bi bil jugo tudi po konceptu podobnejši fiatu 127 ali pandi in če bi Zastava sprejela zastavila dogovor s Fiatom: pa bi, po potrebi, dopolnjevala tudi italijansko tržišče.

Kakorkoli že, razvoj je opravljen in proizvodnja je stekla. Jugo 45 je ta hip najpogostejši v vrsti malih kombibilizma z vrati na zadnjih in z zložitljivimi zadnjimi klopimi. Motor, namješčen poprek prednjo premo, omogoča ugodno dolg prostor za potnike, ki je pri jugu tudi dovolj širok, da se stiri potniki udobno počutijo in da najde tudi peti svoj, malce



TI IN MORJE

Pojavi pri kondenzaciji vlage v ozračju: rosa, slana, megla in razne vrste oblakov

Po daljšem decembrskem premoru se ponovno vračamo k našemu vremenskemu kramljanju, saj je popolnoma jasno, da so v zimskih dneh sprejemljivejši meteorološki napotki kot opisi plovil in navseti za letno križarjenje. Zgodnje smo se seznanili z vlago v ozračju, z razlikami med absolutno, maksimalno in relativno vlago. Danes pa si bomo približali ogledali zgoščevanje vodne pare v ozračju, točneje povedano, seznanili se bomo z vidnimi pojavi, in sicer: z roso, slano in z oblaki.

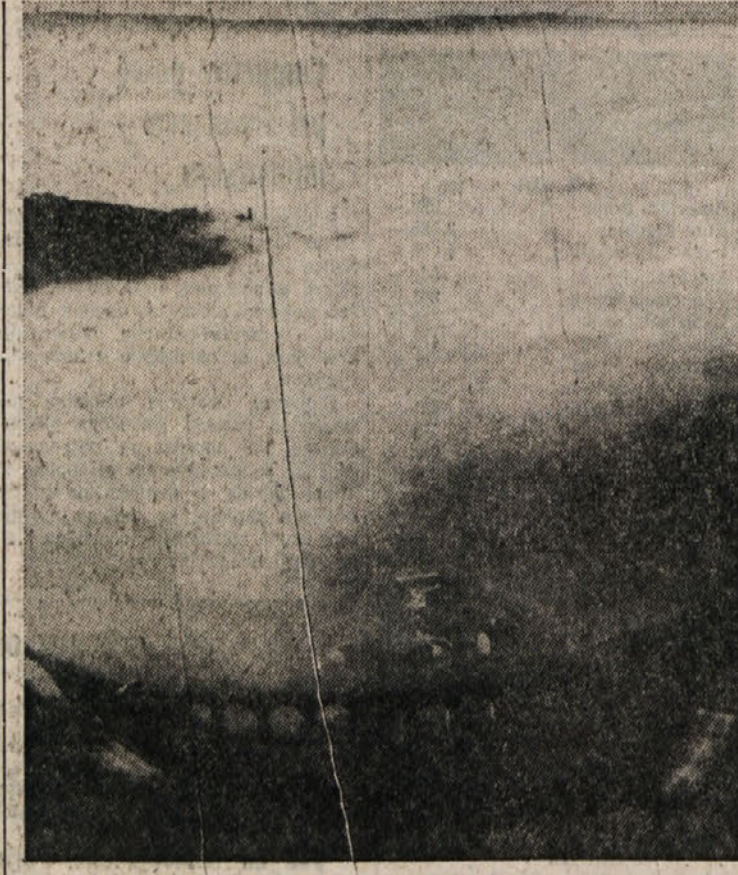
Najosnovnejše oblike kondenzacije (prehajanje iz plinastega v tekoče stanje) je nedvomno rosa. V jasnih poletnih dneh, ko je odstotek vlage v ozračju precejšen, je to neskončni pojav. Še pred sončnim zahodom prične temperatura padati. To seveda vpliva na maksimalno vlogo v zraku, saj dobro vemo, da hladnejši zrak sprejema manj vlage kot tople. V jasnih nočeh je ohlajevanje najbolj občutno v prizemni plasti. Tla, trava, grmičevje se še najbolj ohladijo, in prav tu se vodna para zgosti (kondenzira) v vodne kapljice, ki jim pravimo rosa. Večja je razlika med dnevnim in nočno temperaturo, izrazi se jo v večji količini rosi. Prav zato je rosa običajno znanilka lepega vremena, saj so temperaturne razlike med dnevnim in nočno precejšnje predvsem v režimu visokega zračnega pritiska. Če temperatura pada pod ledišče, imamo namreč roso slano.

V dlje trajajočem režimu visokega zračnega pritiska, ki je jesenskih, zimskih in pomladanskih dni, ko se stopnja vlage v zraku iz dneva v dan večja, seže nočna ohlajitev nekoliko nižje. V tem primeru se vlaga kondenzira v obliki megle nekaj metrov nad zemeljskim površjem. Tudi sami ste gotovo že spoznali, da ni vsaka megla enaka. V meteorologiji poznamo dve vrsti megle, zarkovno (radiacijsko) in privedeno (advektivno).

Radiacijska megla nastaja v mirnih, jasnih nočeh zaradi močnega izžarevanja toplote in je običajen pojav v skoraj vsem ravninskem svetu. Značilna je predvsem v Padski nižini, z njo pa se srečamo tudi v vseh kotlinah, kjer je celo izrazitejša zaradi temperaturne inverzije (z nadmorsko višino temperatura raste). Vsaj pri nas je taka megla redek pojav, le v zadnjih letih je zaradi večje poraščenosti Krasi izrazitejša, na morju pa jo srečujemo samo ob obalnem pasu in se tu je manj izrazila. Za naše pomorske potrebe je nevarnejša advektivna megla. Pri nas ji kar pravimo morská megla. Nastaja, ko topla in vlažna zračna masa pride nad zelo ohlajeno območje. V takem primeru se megla obdobi valji z morja proti kopnemu. Navadno nastaja pri morju v višini Pulja, kjer je zaradi plitvejšega dna v zimskih mesecih temperatura morja in ozračja nižja kot južno od te točke. Verjetno je že vsakdo opazil ta pojav s Kraso, saj je morje v megli tudi podnevi, šele ponoči megla prodre tudi na kraško planoto.

Ob taki nastanek kondenzacijski procesi visoko v ozračju, imamo pred nami oblake, ki so sestavljeni iz vodnih kapljic ali ledenih kristalov. Vodne kapljice so v oblaku v tekočem stanju tudi pri temperaturah pod ničlo, celo do minus 40 stopinj.

Ob taki nastanek kondenzacijski procesi visoko v ozračju, imamo pred nami oblake, ki so sestavljeni iz vodnih kapljic ali ledenih kristalov. Vodne kapljice so v oblaku v tekočem stanju tudi pri temperaturah pod ničlo, celo do minus 40 stopinj.



Vsaj enkrat na leto v zimskih mesecih advektivna megla (morska) zalije Trst in Tržaški zaliv

plina meteorologov sestavila klasifikacijo oblakov. Leta 1930 pa je izšel atlas oblakov, ki ga uporabljamo še danes. V njem so vse oblake razdelili na pet skupin glede na višino, in na deset vrst glede na obliko in sestavo. Danes bomo le našli posamezne skupine oblakov, s podrobno klasifikacijo se bomo seznanili prihodnje. Če danes pa lahko povemo, da je edini zanesljivi način spoznavanja oblakov nakup atlasa, ki nam s fotografijami najbolj zgovorno prikaže razne oblike oblakov.

Po prvi svetovni vojni je sku-

POMEMBNA TEHNIČNA NOVOST

Cadillac že izdelal modularni motor

Poraba goriva je problem, s katerim se soočajo vse avtomobilske hiše, saj je prihodnost avtomobila v veliki meri odvisna od zadostne razpoložljivosti dovolj cenene goriva. Ena od rešitev, ki bi lahko prispevala k znatnemu prihranku, je tako imenovani modularni motor, se pravi motor, v katerem deluje le tisto število valjev, ki je za zahtevano moč res potrebno. Ta rešitev ima tudi prednost, da je primerna tako za bencin kot tudi za morebitna alternativna goriva v primeru, da bi bila njihova proizvodnja v prihodnje dovolj ekonomska.

Prva hiša, ki je dosegla zadovoljive uspehe pri izdelavi modularnega motorja je ameriška Cadillac, ki je priredila svoj sodobni osemvaljni motor s skoraj 6.000 kub. cm gibne prostornine. Motor lahko deluje z vsemi osmi, s šestimi ali celo s štirimi valji. Prednost tega motorja je, da lahko uporablja vselej primerno gibno prostornino in da je storilnost motorja vselej dovolj velika. Izvedenci so namreč ugotovili, da termomehanska storilnost bencinskega motorja znatno pade, ko motor uporablja le majhen del razpoložljive moči. Z omejitvijo gibne prostornine in z izločitvijo nekaterih valjev pa se izkorišča motorja znatno večja in tudi njegova storilnost se zveča v tolikšni meri, da nadomestilo izgube zaradi trenja v neaktivnih valjih.

Sistem, ki so ga izdelali pri Cadillacu je sorazmerno preprost: s pomočjo tuljav ustavijo ventile nepotrebnih valjev. O izločanju ali vklopljanju valjev odloča majhen elektronski računalnik, ki upošteva želje voznika (moč, pospešek, hitrost). Med testnimi vožnjami na avtocesti so ugotovili, da motor deluje kot 4-valjnik na 88 odstotkih poti, kot 6-valjnik na 8 odstotkih, kot 8-valjnik na 4 odstotkih. Razmerje se spremeni pri vožnji v mestu, ko je pospeševanje in zaviranje veliko pogostejše: v tem primeru motor deluje za 60 odstotkov prevoznice poti kot 8-valjnik, na 3 odstotkih kot 6-valjnik in na 37 odstotkih kot 4-valjnik. Prihranek goriva je po podatkih ameriške hiše precejšen: z enim litrom bencina so prevozili podlrgi kilometer več kot v primeru osemvaljnega motorja.

Skoraj istočasno s Cadillacom so tudi druge ameriške in evropske hiše stopile na pot studia modularnega motorja. Pravijo, da bo ena izmed večjih evropskih hiš predstavila svoj modularni motor v začetku jeseni, pozneje pa bi morale tudi ostale predstaviti sad svojih študij in dela. Za evropske hiše pa dejstvo, da razpolaga v glavnem s štirivaljnimi motorji, predstavlja nedvomno težavo, ki zahteva bolj komplicirane tehnične rešitve.

RADIO VIZIJA

ITALIJANSKA TV		19.26	Zrno do zrna
Prvi kanal		19.30	TV DNEVNIK
12.30	Solska vzgoja: Govor o energiji	20.00	Film tedna: NASLEDNJA POSTAJA GREENWICH VILLAGE
13.00	Arte città	21.45	Govorica rož
13.25	Vremenska slika		Fant, ki poje «Dekle, daj mi rož rdečih...» ve, zakaj prav rdečih, saj je to barva ljubezni. Nežni krhki, razno-barvni cvetovi govore namesto nas, ko si poklanjamo cvet ali cvetni šopek: «Spustjem te», «Rad te imam», «Poslavljam se», «Spominjal se te bom», govorijo ti, ve, govorijo cvetovi. Rože nas spremljajo od rojstva do smrti, pozdravljajo nas ob zibki, ob krsti so nam zadnje slovo. V celjskem pokrajinskem muzeju je kustosinja Milena Mokronova iz zbirki in depoev zbrala in uredila razstavo slik in grafik, ki predstavljajo cvetje — cvetna tihožnja ali cvetje v družbi človeka. Te slike so nastale v treh minulih stoletjih, ustvarili pa so jih znani in neznani, bolj ali manj spretni slikarji in grafiki. Nabirali in sestavljali so šopke, jih prenašali na svoja slikarska platna, v svoje veselje in radost ljudi, ki ljubijo cvetje. V nočnih miniaturah vam torej predstavljamo «Cvetlice na podoba celjskega Pokrajinskega muzeja» in to ne kot razstavo temveč kot kratko razmišljanje o tihli «govorici razno-barvnih cvetov.
14.00	Mihail Strogof — 3. del		
14.30	Solska vzgoja: Jezik za vsakogar		
15.00	Kdorkoli si ti — 2. del		
16.30	REMI — 3. del		
17.00	Dnevnik 1 — Flash		
17.05	3, 2, 1... Stik!		
18.00	Solska vzgoja: Obletnice		
18.30	Problem gospoda Rossija		
19.00	Ironike		
19.20	La lunga caccia — 12. del		
19.45	Almanah in Vremenska slika		
20.00	DNEVNIK		
20.40	Serpico: PRED KONCEM — TV film		
21.35	Jaz in jedača, 5. in zadnji del		
22.10	Sportna sredi Ob koncu DNEVNIK in Vremenska slika		
Drugi kanal			
12.30	Dnevnik 2 — Za in proti		
13.00	DNEVNIK 2 — OB 13. URI		
13.30	Solska vzgoja		
14.00	Popoldan		
14.10	Komisar Maigret		
15.25	Solska vzgoja		
17.00	Dnevnik 2 — Flash		
17.05	Popoldan		
Program za mladino			
17.30	Čebelica Maja, risani film		
18.00	Solska vzgoja: Otroci in psihoanaliza		
18.30	Dnevnik 2 — Sportne vesti		
18.50	Planet Totó		
19.45	DNEVNIK 2		
20.40	Cristo si è fermato a Eboli		
21.40	Si dice donna		
22.00	Ujetnik — TV film		
Ob koncu DNEVNIK 2 — ZADNJE VESTI			
Tretji kanal			
16.45	Jazz koncert		
17.40	Una banda un paese		
18.35	Le cento città d'Italia		
19.00	DNEVNIK 3		
19.30	Teatro acrobati		
19.55	Rum Sandre Milo		
20.05	Solska vzgoja		
20.35	Teatro acrobati		
20.40	PETULIA — film		
22.25	DNEVNIK 3		
JUGOSLOVANSKA TV			
Ljubljana			
9.20	TV V SOLI		
10.00	Zimski skoki spored		
17.35	Z besedo in sliko		
17.50	Ukročno oko, dok.		
18.20	Okrugli svet		
18.45	Glasi ben amaterji		
19.15	Risanka		
RADIO 1			
7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00			
Poročila: 6.00 Glasbeno prebujenje; 9.00 Radio anchio; 11.00 Dnevni variete; 12.03 Vi in jaz; 13.30 Glasbeno govorni program; 14.03 Doppia fantasia; 14.30 Knjiga - disko-kave; 15.03 Rally; 15.30 Errepi 1; 17.03 Petkovski; 18.25 Pripravevalci; 20.00 Družinski portret; 21.03 Glasbeni kviz; 21.30 Check-up; 23.00 Telefonski klic.			
RADIO 2			
7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30			
Poročila: 6.00 - 9.00 Dnevni; 9.05 Amore quotidiano; 9.32 Radio 2 — 3131; 12.45 Corra do — 2; 13.41 Sound Track; 15.00 Radio 2 — 3131; 16.32 Disco club; 17.32 Skupina MM; 20.40 Prostor X; 22.00 Nottetempo.			
LJUBLJANA			
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00			
Poročila: 5.20 Rekreacija; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.30 Iz naših sporedov; 8.08 Z glasbo v dober dan; 8.30 Pisan svet pravilje in zgodbi; 9.05 Z radom na poti; 9.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Rezervirano za...; 11.35 Znano in priljubljeno; 12.10 Veliki zabavni orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene umetnosti; 13.00 Dnes do 13. ure; 13.20 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo...; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Zabavna glasba; 15.50 Radio daniel, radio jutri!; 16.00 «Loto vrtljake»; 17.00 Studio ob 17. uri; 18.00 Poje zbor češkoslovaškega radia; 18.15 Naš gost; 18.30 Kaj radi poslušajo; 18.55 Minute za EP; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noch, otroci!; 19.45 Minute z ansambli Slovenija; 20.00 Tekmovanje amaterskih zborov; 21.05 Georges Bizet: Odlomki iz opere «Carmen»; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Revija slovenskih pevcev zabavne glasbe; 23.05 Lirični utrinki; 23.10 Jazz pred polnočjo — Ron Carter.			
KOPER			
(Italijanski program)			
7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30			
Poročila: 7.00 Glasba za dobro jutro; 8.32 Operni protagonisti; 9.32 Lucianoovi dopisniki; 10.10 Otroški kotiček; 11.00 Kim; 11.32 Horoskop; 11.35 Z vso glasbo; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Glasbenogovorni program; 14.15 Mala diskoteka; 14.33 Vrtljak jugo-slovenskih motivov; 15.00 Kje naj se ustavimo; 16.00 Današnji kino; 16.32 Crash; 16.55 Pismo iz...; 17.00 LP plošče; 18.32 Muratti music; 19.15 Glasba.			
KOPER			
(Slovenski program)			
6.30, 7.25, 13.30, 14.30			
Poročila; 6.00 Otvoritev, Glasba za dobro jutro; 6.05 Jutrarnji koledar; 6.15 Obvestila in reklame; 6.37 Kino-spored, objave; 7.15 Najava sporeda; 13.00 Pregled dogodkov; 13.05 Zapoimo pesem; 13.40 Melodije na tekočem traku; 14.00 To smo mi — glasbena oddaja za mlade; 14.37 Glasbeni notes, objave in reklame; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasba po željah; 16.00 Po samopopravi poti; 16.10 Vaš telefon, naš mikrofoni in narodna glasbena melodija na vaš telefonski klic — 25.888; 16.30 Primorski dnevnik; 15.45 Zabavna glasba, objave.			

TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Jutrarnji almanah; 9.00 Glasbena matineja; 10.10 Radijski koncert: Glasba skozi stoletja; 11.30 Belezka; 11.40 Zimzelene melodije; 12.00 Pod Matarjuran, posebnosti in omika Nadiških dolin; 12.30 Melodije od vse-povsod; 13.20 Zborovska glasba: Naši zbori; 13.40 Instrumentalni solisti; 14.10 Otroški kotiček; 14.30 Roman v nadaljevanju; 15.00 Nove plošče, pripravlja Giuliana So-sic; 16.00 Slovenska literatura v Italiji; 16.15 Po poklicu jazzar; 17.10 Mi in glasba: Mladi izvajalci; 17.30 Pevska revija «Cecilijska 1980»; 18.00 Iz sveta umetnosti; 18.40 Priljubljeni motivi.

KOPER

(Italijanski program) 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 7.00 Glasba za dobro jutro; 8.32 Operni protagonisti; 9.32 Lucianoovi dopisniki; 10.10 Otroški kotiček; 11.00 Kim; 11.32 Horoskop; 11.35 Z vso glasbo; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Glasbenogovorni program; 14.15 Mala diskoteka; 14.33 Vrtljak jugo-slovenskih motivov; 15.00 Kje naj se ustavimo; 16.00 Današnji kino; 16.32 Crash; 16.55 Pismo iz...; 17.00 LP plošče; 18.32 Muratti music; 19.15 Glasba.

KOPER

(Slovenski program) 6.30, 7.25, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00 Otvoritev, Glasba za dobro jutro; 6.05 Jutrarnji koledar; 6.15 Obvestila in reklame; 6.37 Kino-spored, objave; 7.15 Najava sporeda; 13.00 Pregled dogodkov; 13.05 Zapoimo pesem; 13.40 Melodije na tekočem traku; 14.00 To smo mi — glasbena oddaja za mlade; 14.37 Glasbeni notes, objave in reklame; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasba po željah; 16.00 Po samopopravi poti; 16.10 Vaš telefon, naš mikrofoni in narodna glasbena melodija na vaš telefonski klic — 25.888; 16.30 Primorski dnevnik; 15.45 Zabavna glasba, objave.

KOPER

(Slovenski program) 6.30, 7.25, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00 Otvoritev, Glasba za dobro jutro; 6.05 Jutrarnji koledar; 6.15 Obvestila in reklame; 6.37 Kino-spored, objave; 7.15 Najava sporeda; 13.00 Pregled dogodkov; 13.05 Zapoimo pesem; 13.40 Melodije na tekočem traku; 14.00 To smo mi — glasbena oddaja za mlade; 14.37 Glasbeni notes, objave in reklame; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasba po željah; 16.00 Po samopopravi poti; 16.10 Vaš telefon, naš mikrofoni in narodna glasbena melodija na vaš telefonski klic — 25.888; 16.30 Primorski dnevnik; 15.45 Zabavna glasba, objave.

KOPER

(Slovenski program) 6.30, 7.25, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00 Otvoritev, Glasba za dobro jutro; 6.05 Jutrarnji koledar; 6.15 Obvestila in reklame; 6.37 Kino-spored, objave; 7.15 Najava sporeda; 13.00 Pregled dogodkov; 13.05 Zapoimo pesem; 13.40 Melodije na tekočem traku; 14.00 To smo mi — glasbena oddaja za mlade; 14.37 Glasbeni notes, objave in reklame; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasba po željah; 16.00 Po samopopravi poti; 16.10 Vaš telefon, naš mikrofoni in narodna glasbena melodija na vaš telefonski klic — 25.888; 16.30 Primorski dnevnik; 15.45 Zabavna glasba,

SMUCANJE

VELESALOM ZA SVETOVNI POKAL V MORZINEU

ŠVED STENMARK VČERAJ
NI DOVOLIL PRESENEČENJA

Križaj na odličnem tretjem, Nöckler pa na petem mestu

MORZINE — Včerašnji mednarodni moški velesalom v Morzineu, ki je veljal za svetovni pokal, je potekal brez večjih presenečenj. Pričakovati je bilo, da bo Stenmark v prvi vožnji nastopil z bolj predvidno vožnjo, v drugi pa pokazal svojo pravo vrednost. Tako se je tudi zgodilo. Po prvi vožnji je bil šved šele četrty, s skoraj sekundo zaostanka pred Švicarjem Gaspozom, pred nje pa sta se uvrstila tudi Križaj in Nöckler.

V prvi vožnji je opravil izreden podvig Križaj. Na polovici proge je imel najboljši vmesni čas med vsemi, nato pa je v zaključnem delu proge zavozil na led, nevarno ga je zaneslo, vendar je z velikim naporom le ujel ravnotežje, nadaljeval z vožnjo, toda doseženi čas je zadostoval le za 2. mesto.

Druge vožnje je predvidevanja v bistvu le potrdila. Stenmark je opravil svoj običajni podvig, vozil je borbeno ter si je zagotovil zmago s polsekundno prednostjo pred Gaspozom. Križaj ni preveč tvegal, dosegel je tretjo najboljšo čas, ta pa mu je zadostoval za 3. mesto, kar je vsekakor imeniten dosežek, zlasti če upoštevamo, da je nastopil z bolečinami, kot posledico padca v Ebnat Kapplu. Zelo dobro je vozil tudi italijanski tekmovalac Nöckler, ki je bil po prvi vožnji celo tretji, po drugi pa je zadrži cel trestil nižje.

Edino večje presenečenje včerašnje dne je pripravil mladi Švicar Zurbiggen, ki se je z zelo visoko startno številko uvrstil na sedmo mesto.

Med ostalimi tekmovalci so bili italijanski smučarji dokaj poprečni, saj sta Gros in Bieller osvojila 19. oz. 20. mesto, med jugoslovani pa je bil Strel 17., Franko 23., ostali so bili še slabši. Benedik, Cerkovnik in Oberstar pa so padli že v prvi vožnji.

Takoj po tekmovalcu je vodja jugoslovanske reprezentacije Vojnigović izjavil, da bosta Križaj in Strel nastopila v soboto tudi v Garmischu, kjer bosta s startom v smuku skušala dobiti točke tudi v kombinaciji.

Lestvica včerašnjega slaloma je bila taka:

1. Stenmark (Šve.)	3'06"26
2. Gaspoz (Švi.)	3'06"77
3. Križaj (Jug.)	3'06"83
4. P. Mahre (ZDA)	3'07"07
5. Nöckler (It.)	3'07"21
6. Wenzel (Liecht.)	3'07"46
7. Zurbiggen (Švi.)	3'07"78
8. Stock (Av.)	3'07"96
9. Lüthy (Švi.)	3'08"03
10. Orlainsky (Av.)	3'08"07
11. Zirov (SZ)	3'08"83
12. Skajen (Nor.)	3'09"23
13. Jäger (Av.)	3'09"54
14. Girardelli (Luks.)	3'10"33
15. Spiss (Av.)	3'10"95
16. Zeman (ČSSR)	3'11"13
17. Strel (Jug.)	3'11"40
18. Müller (Švi.)	3'11"40
19. Gros (It.)	3'11"50
20. Bieller (It.)	3'12"21

SKUPNA LESTVICA SP

1. Müller (Švi.)	80
2. Stenmark (Šve.)	75
3. Wenzel (Liecht.)	67
4. Enn (Av.)	63
5. Podborski (Kan.)	61
6. Stock (Av.)	60
7. P. Mahre (ZDA)	59
8. Spiss (Av.)	58
9. Weirather (Av.)	55
10. Lüthy (Švi.)	48
11. Križaj (Jug.)	41
12. Stenmark (Šve.)	40

1. Stenmark (Šve.)	33
2. Orlainsky (Av.)	33
3. Enn (Av.)	33
4. P. Mahre (ZDA)	32
5. Nöckler (It.)	29
6. Križaj (Jug.)	21

SCHÖNACH — Finec Jorma Ete-

laehati je osvojil v Schönachu (Z

RN) nordijski kombinacijo, veljav-

no za »Pokal Črnege lesa«. V ne-

delje je zmagal v skokih, včeraj pa

je bil drugi v teku na 15 km dolgi

progi, za vzhodnim Nemcem Do-

tzauerjem.

S SREČANJEM MED REAGANOM IN PORTILLOM

MEHIKA IN ZDA UTRJUJEJO DVOSTRANSKO SODELOVANJE

Novoizvoljeni ameriški predsednik pa ni šel dlje od načelnih izjav

WASHINGTON — Novoizvoljeni ameriški predsednik Ronald Reagan je včeraj izjavil, da je bilo njegovo srečanje z mehiškim predsednikom Josejem Lopezom Portillom nadvisovalo uspešno in da sta ostanila temelje, da se doseženi odnosi razvijajo v tako sodelovanje, ki bo lahko za zgled še drugim.

Kot je bilo pričakovati, Reagan ni omenil nič konkretnega, njegova izjava je bila predvsem načelna, saj tudi ne more drugace pred svojo uradno umestitvijo 20. januarja. Vseeno v washingtonskih političnih krogih pozitivno ocenjujejo predvsega srečanje med Reaganom in Portillom v mehiškem območnem mestu Ciudad Juarez.

Med ZDA in Mehiko je še kopica neporavnanih računov, ki se jih nista med sedanjim srečanjem skoraj gotovo niti dotaknili. Problem mehiških sezonskih delavcev in ilegalno priseljevanje so že od nekdaj kamen spotike med Mehiko in svojim bogatim severnim sosedom. Za časa Carterjeve administracije pa je Mehika tudi zavrnila ameriško prošnjo, da bi povečala izvoz svoje nafte. Prav tako obstajajo precejšnji zapleti glede gospodarskega izkoriščanja morja pred mehiško obalo, kar že povzroča «rubiško vojno» med državama.

Srečanje ni torej odpravilo teh nesporazumov, a je skoraj gotovo vzpostavilo prve osebnostne odnose med predsednikoma. V skupnem komuniciranju, ki so ga objavili po enournem srečanju so poudarili, «da je srečanje potekalo v vzdušju prijateljstva in medsebojnega spoštovanja in je postavilo temelje za osebnostne stike med mehiškim predsednikom in novoizvoljenim predsednikom ZDA». Reagan in Lopez sta se med drugim strinjala, «da razvijata dvostransko mehanizem, ki bi omogočili bolj produktivno in uspešnejše, kooperacijske odnose med državama, upoštevajoč razvojne gospodarske stopnje obeh držav».

Kako bosta dosegla ta cilj, med določila v prihodnjih šestih mesecih, saj sta že navoedala, da se bosta v kratkem ponovno sestala, takrat pa bo Reagan 40. nred sednik ZDA in bo iz načelnih izjav lahko prešel na konkretnije ravnanje.

Na sliki (teletoto AP): Ronald Reagan daruje mehiškemu predsedniku lovsko puško.

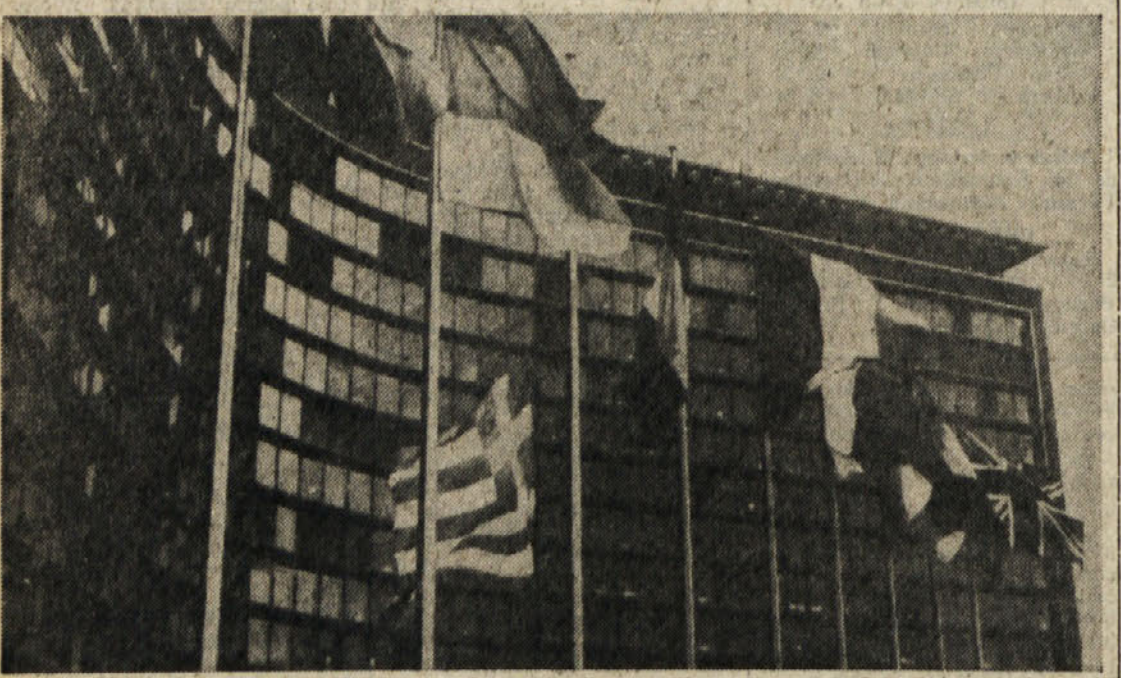
Delegacija Polisarja v Jugoslaviji

BEUGAD — Delegacija zvezne konferencije SZDLJ, ki jo je vodil Milojko Žvičar, se je včeraj ugovarjala z delegacijo fronte Polisarja, ki jo vodi namestnik generalnega sekretarja Mustafa Sajed. Gos tje so govorili o najnovejšem razvoju položaja, Polisarju in o boju saharškega ljudstva. Delegacija Polisarja je posebej izrekla zahvalo Jugoslaviji in SZDLJ za nenehno podporo in pomoč njihovemu pravičnemu boju. Pri tem je Mustafa Sajed poudaril, da smrt tovariša Tita ni izguba samo za Jugoslavijo, ampak za ves napredni demokratski miroljubni svet. (dd)

BONN — Včeraj so bile v kraju Ahmuele, blizu Hamburga, pogrebne svečanosti za Karlom Doenitzem, ki je na bozični večer umrl v starosti 89 let. Doenitz je bil admiral in naslednik Adolfa Hitlerja.

BUENOS AIRES — V plačnem oglašju v buenosajreškem dnevniku «Clarín» matere s Plaza de Mayo» trdijo, da je od 1976. leta do danes izginilo po arcafcijah 30 tisoč oseb.

Grška zastava pred palačo EGS



Včeraj so pred palačo, v kateri je sedež Evropske gospodarske skupnosti v Bruslju, dvignili tudi zastavo Grčije. Tako je bilo zadoščeno tudi zmanjšan podobni skupnosti, ki šteje od 1. januarja po vstopu Grčije 10 članov (Teletoto AP)

DVE LETI PO UMORU NEAPELSKEGA DOCENTA

Pet zapornih nalogov zaradi umora Paolelle

Komandos so baje sestavljali Viscardi, Fegi, Bignami, Donat Cattin in Ronconijeva

NEAPELJ — Preiskovalni sodnik iz Neaplja je izdal pet zapornih nalogov v zvezi z umorom univerzitetnega docenta in vodje odseka za kriminologijo v kaznilnici Poggioreale Alfreda Paolella, ki so ga pripadniki «Prima linea» ustrelili 11. oktobra 1978 v garaži poslopja, kjer je stanoval v Neaplju. Peterica obtožencev je že poznana preiskovalnim sodnikom, saj so se njihova imena že večkrat pojavila v zvezi s prevarniškim delovanjem. Susanna Ronconi, Michele Viscardi, Sergio Fegi, Maurizio Bignami in Marco Donat Cattin: obtožnica jih dolži sodelovanja pri namernem umoru in sodelovanja pri oboroženih tolpa.

Neapeljski preiskovalni urad je že pred časom izdal dva zaporna

naloga in sicer za Nicola Valentina in za Mario Rosario Biondi, ki jima je sodna policija pripisovala priпадnost teroristični organizaciji «Prima linea». Nesporazum je kmalu razčistil skesani pripadnik PL Roberto Sandalo, ki je turinski sodnikom obrazložil, da Biondi je v Valentino tedaj nista še pripadala tako imenovani «ognjeni skupini», ki so jo aretirali po umoru neapeljskega odbornika Pina Amata, saj so skupino sestavljali Luca Nicoletti, Bruno Segretti, Salvatore Colonna in Maria Teresa Romeo, zaročenka Nicola Valentina.

Roberto Sandalo je med svojim pričevanjem nekako «zagotovil», da Marco Donat Cattin ni zagrešil tega kaznivega dejanja, saj se na dan umora Alfreda Paolelle ni mudil v Neaplju. Iz pričevanja izhaja tudi, da se je teroristične zarote udeležilo pet oseb, od katerih tudi ena ženska. Kljub vsemu pa je sodstvo izdalo zaporni nalog tudi na Donat Cattinovo ime, predvsem zaradi nekaterih nesoglasij, ki so prišla na dan med pričevanjem Sandala in Viscardija. Kaže, da se pričevanji ne usklajujeta.

Kmet streljal v osla in pri tem ranil tudi svojega sina

SALERNO — Kruta usoda je zatekvala, da je bil 8-letni Carmine Negro težko ranjen v glavo, medtem ko je z zanimanjem opazoval, kako je njegov oče Vito streljal v osla, ker je bila žival nezdravljivo bolna. Kmet je v svojem hlevu ustrelil osla v glavo in ga pri prici ubil. Izstreljek pa je predel lobanjo živali in nato zadel otroka v glavo.

Priprave na kongres SVP

BOCEN — Predstavniki stranke SVP se pripravljajo na kongres, ki bo 23. maja. Medtem pa pripravljajo vrsto srečanj in zasjedanj, da bi dokončno začrtali program, ki ga bodo predstavili na kongresu. Konec januarja se bodo predstavniki SVP sestali za zaprtimi vrati, kjer bodo razpravljali o praviči samoodločbe. Kot poroča dnevnik nemške manjšine «Dolomiten» bodo problem razčlenili trije avstrijski strokovnjaki.

VSE PREJ KOT «ZASEBEN» OBISK BIVŠEGA AMERIŠKEGA DRŽAVNEGA TAJNIKA

Henry Kissinger nasprotuje evropskim mirovnim pobudam na Bližnjem vzhodu

Do sedaj je že obiskal Egipt, Somalijo in Izrael, kjer je zagovarjal stališče o odločnem nasprotovanju sovjetskemu hegemonizmu v tem delu sveta

JERUZALEM — «Pametno bi bilo, da bi Evropa in ZDA uskladile svojo politiko na Bližnjem vzhodu». Izjava bivšega ameriškega državnega tajnika Henryja Kissingerja v Jeruzalemu pred odhodom v Saudovo Arabijo ne dopušča nobenih dvomov. Kissinger in skoraj gotovo tudi Reaganova administracija nasprotujeta ločnim mirovnim pobudam in načrtom, ki jih predlaga Evropska gospodarska skupnost za rešitev bližnjevzhodne krize. Bivši ameriški državni tajnik vztraja pri campdavidskem sporazumu, obenem pa «pozitivno ocenjuje morebitni jordanjski pristop» k izraelsko-egiptovski pogajanju o avtonomiji za Cisjordanijo in Gazo. S tem je Kissinger podal roko izraelskim laboristom, ki zagovarjajo

ozemeljski sporazum z Ananom glede Cisjordanije. Na tiskovni konferenci pred svojim odhodom v Rijad je Kissinger med drugim dejal, da je položaj na Bližnjem vzhodu še slabši kot je pričakoval, a po dosežanih pogovorih z egiptovskim predsednikom Sadatom in izraelskim premiernim Beginom upa, da bodo s skupnimi močmi našli izhod iz sedanjega zastoja.

Vsekakor pa vlada v političnih krogih izredno zanimanje za dvotedenski Kissingerjev «zaseben» obisk v šestih prestolnicah Afrike in Bližnjem vzhodu. Do sedaj je bil v Kairu in Mogadisciu, kjer je poudarjal, da se morajo ZDA postaviti po robu sovjetskemu ekspanzionizmu v Indijskem oceanu in v Rdečem morju.

Taka «nič kaj zasebna» mislija je seveda vzbudila običajne reakcije v Sovjetski zvezi. Moskvska «Pravda» je ocenila Kissingerjevo potovanje kot «turobno» in izjavila, da služi Kissingerjeva mislija «kot iskanje možnosti za iachenje hegemonističnih naklepov ZDA na Bližnjem vzhodu in za utrditev osi Washington - Tel Aviv - Kairo, ki bi jo hoteli nekateri krogi preko Atlantika še razširiti». Po mnenju «Pravde» skušajo ZDA «združiti pod varstvom Amerike države, ki jih obiskuje Kissinger», in sicer: Izrael, Egipt, Somalijo, Saudovo Arabijo, Oman in Maroko.

Moskva je do sedaj skrajno nrevidno komentirala prve poteze noveizvoljenega ameriškega predsednika Reagana, čakač predvsem na uradno Reaganovo umestitev. Kissingerjevo potovanje na je Sovjetsko zvezo prispilo, da prekine nenapisano premirje z novo administracijo. Bivši ameriški tajnik je namreč pričel vleči štrne prav na območjih, kjer je SZ dosegla vidne uspehe.

Kissingerjeve izjave, da je njegovo potovanje samo «zasebno» in istočasno zagotovila predstavnikov Reaganove administracije, da niso Kissingerju poverili nobene naloge, ne prepričujejo nikogar. Celo v samih washingtonskih krogih so nepričarji, da je vse le del širokopoteznega načrta nove ameriške administracije.

Sodniki zaslišujejo «razparača»



Razjarjena množica je demonstrirala pred policijsko postajo, v kateri je sodnik zasliševal «razparača» in zahtevala zanj smrtino kazen (Teletoto AP)

USPEH VOJVODINSKEGA SEKRETARIATA ZA NOTRANJE ZADEVE

V južnem Banatu zapri pretkanega razbojnika

Živko Juruković je v dveh letih naropal za 1.150.000 ND vrednosti

NOVI SAD — Pomočnik pokrajinskega sekretarja za notranje zadeve Blagota Tomašević in načelnik oddelka za zatiranje kriminala v tem sekretariatu Živan Jovanović sta včeraj izpopolnila «sportre» krivca oboroženih razbojniških ropov v mestih na območju južnega Banata — 36-letnega Živka Jurukovića.

Življenjepisne podatke bi lahko zanemarili, če ti ne bi bili pravi seznam kaznivih dejanj. Živko Juruković se je rodil leta 1944 v vasi Mušutište v občini Suva reka na Kosovu. Ve se, da je priučen krojaški delavec, vendar je v seznamu preiskovalnih organov zabeležen kot «delavec» brez dela, neozhejen in začasno stanuje v Dosanski Gradski. Prav v tem kraju je tudi preživel devet let zapora, na katera je bil obsojen zaradi številnih krajev in drugih kaznivih dejanj. Vendar to obdobje njegovega življenja ni bilo v podtek. Nasprotno, že nekaj mesecev potem ko je bil izpuščen na svobodo, se je namesto z delom oborožil s pištolami, kot orodjem za ropanje družbenih sredstev in lahko življenje, kar ga je ponovno pripeljal v zapor.

Med zasliševanjem je moral pod težo dokazov priznati vse rope. Krivjo ga za oboroženo razbojniško rope, ki so se začeli 24. septembra 1979 v enoti Beogradske invest-banke v vasi Borci. Pozno popoldne je vstopil v prostore banke in naropal 60.000 dinarjev in za približno 30.000 dinarjev vrednosti v tujih valutah, nato je zaprl rešetkaste navojnice skozi katere je izstrelil plinski naboj, da bi preplašil osebe. Na enak način je oropal tudi poslovalnico iste bančne ustanove v vasi Glognju 14. novembra 1979, kjer je odnesel 350.000 dinarjev. Drzni razbojnik je ponovil «podvig» 21. februarja 1980 v vasi Ovci, ko si je prisvojil 214.000 dinarjev in 216 tisoč dinarjev v «evizah». Poleg tega je Juruković priznal tudi, da je izvedel več «manjših krajev» v lekarnah in športnih društvih.

Preiskovalci so ugotovili, da je Živko Juruković od 24. septembra do 30. decembra 1980 naropal za 1.150.000 dinarjev vrednosti. Uspešna akcija preiskovalnih organov je tako končala razbojništvo Živka Jurukovića, ki bo moral ponovno sedeti na obtožniško klopo.

LJUBLJANA — V raznih krajih Slovenije, posebno pa v Mariboru, Celju in Ljubljani je neznana viroza spravila v posteljo na tisoče oseb. Visoka temperatura, boleči

sklepi in mišice, suh kašelj in splošno slabo počutje, predvsem pa prehlad, ki se ne pojavi pri influenci, so glavna znamenja te bolezni, ki jo po vsej verjetnosti povzroča kak, do sedaj še neznan virus.

Zdravniki kot običajno v takih primerih predpisujejo le aspirine in vitaminne ter seveda posteljo, med drugim ker se bolezen bliskovito širi. Na zdravstvenem zavodu SR Slovenije napovedujejo, da bo virus znan že v prihodnjih desetih dneh.

PESCARA — Trenutki panike včeraj pred neko cerkvijo v Pescari: medtem ko je v notranjosti potekala pogrebna svečanost za umrlim meščanom, so se neznanici polastili murliškega avta, ki je stal pred cerkvijo s prigrizanim motorjem. Razburjenim pogrebcom po končanem obredu, ni preostalo drugega, kot da so tatvino prijavili policiji, jim je prisrbelo novo vozilo. Mrliški voz so našli le nekaj kilometrov stran, v dobrem stanju, bila je torej le neslana šala.



Policista vodita «razparača» iz zapore na zasliševanje (Teletoto AP)

V AVELLINU JE V PONEDELJEK PRIŠLO DO NEVERJETNEGA ODKRITJA

«Reno» je preživel 48 dni pod ruševinami

Podhranjeni pes je s cviljenjem pritegnil pozornost gospodinje

ko strastno želel.

Vest o prežvelem Renu pa je žal tudi edina razveseljevala. Sneg in oster mrz zraz včeraj zopet preizkusila vzdržljivost prebivalcev Kampenja in Basilikate, ki živijo v ne skrajno neurejenih pogojih. Snežinke so se ponoči spremenile v strnjeno ledeno plast, ki je paralizirala promet in onemogočila vsakršno pomoč prizadetemu prebivalstvu. Nič boljše niso razmere za tisoče dijakov in študentov, ki so v ponedeljek domala prvič po potresu ponovno prestopili šolski prag. Odločnost je bila 20-odstotna, tudi tam, kjer je pouk stekel bolj ali manj redno pa so bili pogoji zelo težki. Številne učilnice so bile do pred kratkim bivalešče «potresencev», ki so za seboj pustili marsikatero sled in jih je bilo potrebno v naglici preurediti. Manjkalo je tudi mnogo profesorjev, več dijakov pa se je z družinami odselilo drugam.

Včeraj je neapeljsko županstvo o-

biskala japonska delegacija iz Tokia, ki je krajevnim oblastem posredovala svoje bogate in dolgoletne izkušnje na področju potresov. Japanci so med drugim izdelali posebno drobna in izčrpana določila, ki bodo morala urejevati del reševalcev. Gostje pa so se vedno poudarili prvenstveni pomen predložitve zaščite, ki je že dalj časa temelj «potresne politike» na Japonskem. Predvidevajo namreč, da bo do leta 1992 potres zopet prizadel glavno japonsko mesto, splošni alarm pa so sprožili že lani.

Tudi v Italiji je po lanskem katastrofalnih izkušnjah po potresu vprašanje «resne» civilne zaščite zelo aktualno. Predlogi se kar stopnjujejo, uresničitev zamisli pa je še utvarja. Zadnji predlog prihaja iz vrst mladinskega odbora KD iz Potenze. Mladi demokratisti predlagajo, da bi vse mlade s potresnega območja, «i bi morali v prihodnjih štirih letih odslužiti vojaški rok, ra-

je zaposlil pri uresničevanju obnove in splošnega gospodarskega razvoja, posebej pa še pri zaščiti in pomoči prebivalstvu, ki ga je prizadela naravna katastrofa. V ta namen predlagajo še ustanovitev posebnih oddelkov pomožni, gasilcev.

Tihonov sprejel veleposlanika SFRJ

MOSKVA — Predsednik ministrskega sveta SZ Nikolaj Tihonov je včeraj sprejel jugoslovanskega veleposlanika v SZ Marka Orlandica. V prijateljskem pogovoru je bilo oboestransko pozitivno ocenjeno jugoslovansko-sovjetsko sodelovanje in izraženo zanimanje za nadaljnjo okrepitev stikov na sprejetih temeljih. Tihonov in Orlandić sta posebno pozornost namenila nekaterim prečim vprašanjem gospodarskih stikov in sodelovanja. (dd)